

**BAC 2007**

**Pro–Didactica**

Testare Națională

Rezolvările variantelor 16–20

versiune finală

Redactia Pro–Didactica

Suportul pe net:

<http://www.pro-didactica.ro/>

## Cuprins

|                          |    |
|--------------------------|----|
| Capitolul 1. Varianta 16 | 3  |
| 1. Subiectul I.          | 3  |
| 2. Subiectul II.         | 4  |
| 3. Subiectul III.        | 4  |
| Capitolul 2. Varianta 17 | 7  |
| 1. Subiectul I.          | 7  |
| 2. Subiectul II.         | 7  |
| 3. Subiectul III.        | 8  |
| Capitolul 3. Varianta 18 | 11 |
| 1. Subiectul I.          | 11 |
| 2. Subiectul II.         | 11 |
| 3. Subiectul III.        | 12 |
| Capitolul 4. Varianta 19 | 15 |
| 1. Subiectul I.          | 15 |
| 2. Subiectul II.         | 15 |
| 3. Subiectul III.        | 16 |
| Capitolul 5. Varianta 20 | 19 |
| 1. Subiectul I.          | 19 |
| 2. Subiectul II.         | 19 |
| 3. Subiectul III.        | 20 |



## CAPITOLUL 1

## Varianta 16

## 1. Subiectul I.

## Rezolvare.

- $2,35 \cdot 100 = 235$ .
- Elementele comune ale acestor mulțimi sunt 3 și 7, deci

$$A \cap B = \{3, 7\}.$$

- Probabilitatea de a extrage o bila albă este egală cu numărul de bile albe împărțit la numărul total de bile. Deci

$$p = \frac{10}{15 + 10} = \frac{10}{25} = \frac{2}{5} = 40\%$$

- 20% din 1700 înseamnă

$$\frac{20}{100} \cdot 1700 = 20 \cdot 17 = 340$$

- Aria dreptunghiului  $= L \cdot l = 8 \text{ cm} \cdot 4 \text{ cm} = 32 \text{ cm}^2$
- Hexagonul are 6 laturi, deci

$$\text{Perimetrul}_{\text{hexagon}} = 6 \cdot L = 6 \cdot 10 \text{ cm} = 60 \text{ cm}$$

- Să notăm cu  $d$  diagonala bazei paralelipipedului și cu  $D$  diagonala mare a paralelipipedului. Folosind teorema lui Pitagora  $d$  poate fi calculat din  $d^2 = 3^2 + 4^2 = 25$ , deci  $d = 5 \text{ cm}$ . Acum, observăm că  $D$  este ipotenuza unui triunghi dreptunghic ale cărui catete sunt înălțimea paralelipipedului (dată în enunț ca fiind 5 cm) și, respectiv, diagonala  $d$  a bazei. Folosim din nou teorema lui Pitagora:  $D^2 = d^2 + 5^2$ . Dar  $d$  a fost determinat mai înainte ca fiind 5, deci  $D = \sqrt{50} = 5\sqrt{2}$ .
- Volumul conului este  $\frac{1}{3}$  din produsul dintre aria bazei și înălțime. Deci  $V_{\text{con}} = \frac{A_{\text{bazei}} \cdot h}{3} = \frac{100\pi \cdot 6}{3} = 200\pi$

## 2. Subiectul II.

## Rezolvare.

9. **D** : Cu formula de calcul prescurtat  $(a^2 - b^2) = (a + b)(a - b)$ , deducem  

$$a - b = \frac{a^2 - b^2}{a + b} = \frac{12}{3} = 4.$$
10. **B** : Știm că  $x^2 - 4 = (x - 2)(x + 2)$ . De asemenea știm că  $x^2 - 4x + 4 = (x - 2)^2$ .  
 Deci fracția devine  $\frac{(x + 2)(x - 2)}{(x - 2)(x - 2)} = \frac{x + 2}{x - 2}$ .
11. **A** : Aria trapezului este produsul dintre linia mijlocie și înălțime, deci  $10 \cdot 7 \text{ cm}^2$  în cazul de față.
12. **B** : Rombul  $ABCD$  are laturile  $AB$  și  $AD$  egale, iar dacă unghiul  $\widehat{BAD}$  are  $60^\circ$ , atunci triunghiul  $ABD$  este echilateral. Deci  $AB = BD = 12 \text{ cm}$  și perimetrul va fi  $4 \cdot 12 = 48 \text{ cm}$ .

## 3. Subiectul III.

## Rezolvare.

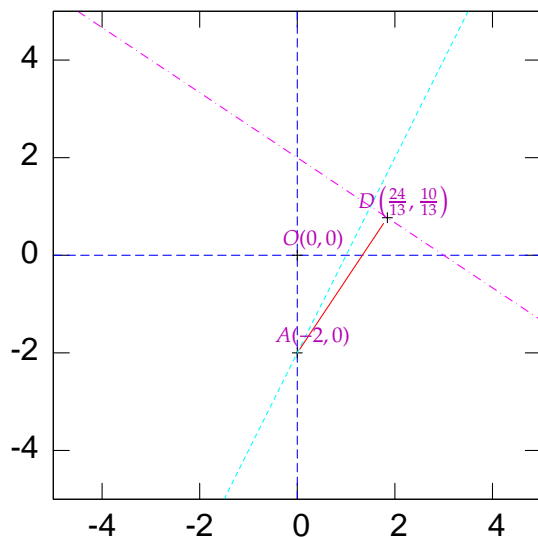
13. a. Fie  $a$  numărul căutat. Știm că  $a - 13$  este multiplu de  $15$ ,  $30 = 2 \cdot 15$  și  $45 = 3 \cdot 15$ . Cel mai mic multiplu al acestor numere este  $2 \cdot 3 \cdot 15 = 90$ , deci  $a - 13$  trebuie să fie multiplu de  $90$ . Din  $a - 13 = 90$  (cel mai mic), rezultă  $a = 103$ .
- b. Am văzut la punctul (a) că acestea sunt numere de forma  $90k + 13$ . Cel mic număr de  $3$  cifre de acest tip este  $103$ , iar cel mai mare este  $90 \cdot 10 + 13 = 913$ , căci  $90 \cdot 11 + 13 = 1013$  are  $4$  cifre. Suma căutată este

$$\begin{aligned} S &= (90 \cdot 1 + 13) + (90 \cdot 2 + 13) + \dots + (90 \cdot 10 + 13) \\ &= 90 \cdot (1 + 2 + \dots + 10) + 13 \cdot 10 \\ &= 90 \cdot 55 + 130 = 5080 \end{aligned}$$

14. a.

$$\begin{aligned} f(-3) + g(-3) &= [2 \cdot (-3) - 2] + \left[-\frac{2}{3}(-3) + 2\right] \\ &= -8 + 4 = -4 \end{aligned}$$

- b. Figura este pe pagina următoare.



- c. Graficul lui  $f$  intersectează axa ordonatelor în punctul  $A(0, f(0))$ , adică  $A(0, -2)$ . Graficul lui  $g$  intersectează axa ordonatelor în punctul  $B(0, g(0))$ , adică  $B(0, 2)$ . Tot graficul lui  $g$  intersectează axa absciselor în punctul  $C(a, 0)$ , unde  $a$  este soluția ecuației  $g(a) = 0$ . Această ecuație se rescrie  $-\frac{2}{3}a + 2 = 0$ , sau  $-\frac{2}{3}a = -2$ , de unde  $a = 3$ . Deci  $C$  are coordonatele  $(3, 0)$ . Fie  $D$  piciorul perpendicularei din  $A$  pe  $BC$ . Vom calcula aria triunghiului  $ABC$  în două moduri, cu baza  $BC$  și înălțimea  $AD$  și apoi cu baza  $BA$  și înălțimea  $CO$ . Atunci

$$\frac{AD \cdot BC}{2} = \frac{CO \cdot AB}{2}.$$

De aici

$$AD = \frac{CO \cdot AB}{BC}$$

Ne mai lipsește lungimea lui  $BC$ , dar o putem afla ca ipotenuză în triunghiul  $BOC$ , deci  $BC = \sqrt{2^2 + 3^2} = \sqrt{13}$ . Revenind în formula de mai sus, avem

$$AD = \frac{3 \cdot 4}{\sqrt{13}} = \frac{12\sqrt{13}}{13}$$

15. a. Vezi pagina următoare.

b. Aria bazei fiind  $12^2 = 144$ , volumul este  $\frac{144 \cdot 6\sqrt{2}}{3} = 288\sqrt{2}$ .

- c. Fie  $O$  intesecția diagonalelor  $AC$  și  $BD$ . Diagonala  $BD$  este  $12\sqrt{2}$ , deci  $BO = 6\sqrt{2}$ . Atunci din triunghiul dreptunghic  $SOB$ , aflăm muchia laterală  $SB = \sqrt{(6\sqrt{2})^2 + (6\sqrt{2})^2} = 12$ . Fețele laterale  $SAB$  și  $SBC$  sunt atunci triunghiuri echilaterale. Dacă  $M$  este mijlocul segmentului  $SB$ , atunci  $AM$  și  $CM$  sunt perpendiculare pe  $SB$  și unghiul dintre fețele laterale  $SAB$  și  $SBC$  este  $\widehat{AMC}$ . Ne restângem atenția la triunghiul isoscel  $AMC$ .

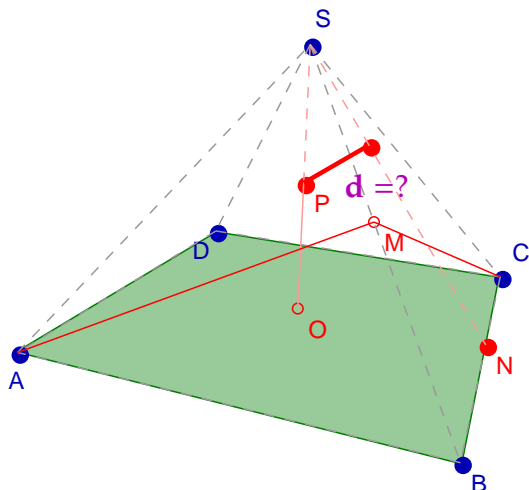


FIGURA 1. Exercițiul 15.

Avem  $AM = MC = 6\sqrt{3}$  ca înălțimi în triunghiuri echilaterale de latura 12 și  $AC = 12\sqrt{2}$ , ca diagonală în pătratul de latură 12. În triunghiul dreptunghic  $MOC$  avem

$$MO = \sqrt{MC^2 - OC^2} = \sqrt{(6\sqrt{3})^2 - (6\sqrt{2})^2} = 6$$

Aria triunghiului  $AMC$  este  $\frac{MO \cdot AC}{2} = \frac{6 \cdot 12\sqrt{2}}{2} = 36\sqrt{2}$ . pe de altă

parte însă aria poate fi exprimată și sub forma  $\frac{AM \cdot MC \cdot \sin \widehat{AMC}}{2} = \frac{(6\sqrt{3})^2 \sin \widehat{AMC}}{2} = 54 \cdot \sin \widehat{AMC}$ . Din

$$36\sqrt{2} = 54 \cdot \sin \widehat{AMC}$$

deducem

$$\sin \widehat{AMC} = \frac{2\sqrt{2}}{3}$$

- d. Fie  $N$  mijlocul lui  $BC$ . În triunghiul dreptunghic  $SON$  cunoaștem  $SO = 6\sqrt{2}$ ,  $ON = 6$  și  $SN = 6\sqrt{3}$ . Atunci înălțimea din  $O$  pe  $SN$  este  $\frac{6 \cdot 6\sqrt{2}}{6\sqrt{3}} = 2\sqrt{6}$ . Distanța de la mijlocul înălțimii la planul  $SBC$ , care este jumătate din înălțimea din  $O$  pe  $SN$ , va fi  $\frac{2\sqrt{6}}{2} = \sqrt{6}$ .

## CAPITOLUL 2

## Varianta 17

## 1. Subiectul I.

## Rezolvare.

- $281 + 29 = 310$ .
- 25% din 200 este  $\frac{25}{100} \cdot 200 = 50$ .
- $2x = 7 - 5 = 2$  deci  $x = 1$ .
- 25 se divide cu 1, 5 și 25, deci are 3 divizori naturali.
- $2a + 5 - 2b = 2(a - b) + 5 = 2 \cdot 5 + 5 = 10 + 5 = 15$ .
- Folosind formula  $A_{\text{trapez}} = \frac{(B + b)h}{2}$ , în cazul nostru aria este  $A = \frac{(12 + 8) \cdot 6}{2} = \frac{20 \cdot 6}{2} = 60$  cm.
- Când desfășurăm cilindrul într-un dreptunghi, circumferința cercului de la bază devine lungimea dreptunghiului, iar generatoarea devine lățimea. Deci aria laterală a cilindriului este exact aria dreptunghiului, adică  $12\pi \cdot 8 = 96\pi$  cm.
- Cubul are 12 muchii a căror sumă este  $12 \cdot 7 = 84$  cm.

## 2. Subiectul II.

## Rezolvare.

- B**: Avem  $\frac{3}{4} + \frac{7}{10} \cdot \frac{5}{14} = \frac{3}{4} + \frac{7}{2 \cdot 5} \cdot \frac{5}{2 \cdot 7} = \frac{3}{4} + \frac{1}{4} = 1$ .
- C**: Folosind formula de calcul prescurtat  $a^2 - b^2 = (a + b)(a - b)$ , obținem  $E(x) = (2x + 3 + 2x - 3)(2x + 3 - 2x + 3) = 4x \cdot 6 = 24x$ .
- D**: Fie  $ABCD$  rombul nostru cu  $AC = 16$  și  $BD = 12$ . Atunci latura rombului este  $AD = \sqrt{8^2 + 6^2} = 10$  cm. Distanța căutată este lungimea  $h$  a înălțimii din  $B$  din triunghiul  $ABD$ . Notând cu  $O$  intersecția diagonalelor, aria acestui triunghi este  $\frac{BD \cdot AO}{2} = \frac{12 \cdot 8}{2} = 48 \text{ cm}^2$ . Pe de altă parte aria se mai poate scrie  $\frac{h \cdot AD}{2} = 5h$ . Rezolvând ecuația  $5h = 48$ , obținem  $h = \frac{48}{5} = 9,6$  cm.
- C**: Notând cele două unghiuri suplementare  $A$  și  $B$ , avem  $A + B = 180^\circ$ . Bisectoarea unghiului  $A$  îl va împărți în două părți egale cu  $\frac{A}{2}$ . La fel bisectoarea unghiului  $B$  îl va împărți în două unghiuri măsurând  $\frac{B}{2}$ . Unghiul format de cele două biseptoare va fi egal cu  $\frac{A}{2} + \frac{B}{2} = \frac{A+B}{2} = \frac{180^\circ}{2} = 90^\circ$ .



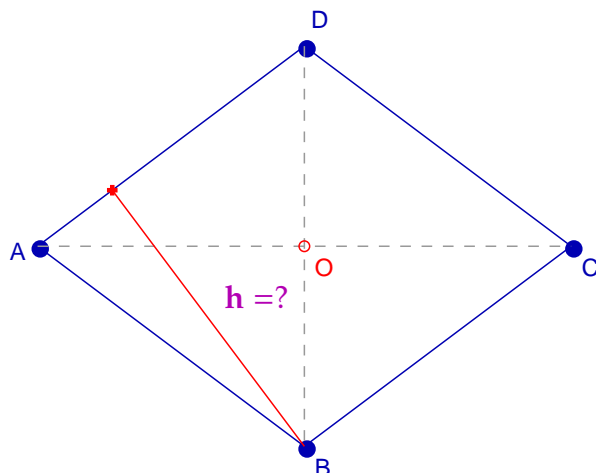


FIGURA 1. exercițiul 11.

### 3. Subiectul III.

#### Rezolvare.

13. a. Pătratele perfecte de două cifre în baza zece sunt

$$\boxed{16, 25, 36, 49, 64, 81}$$

- b. Pentru  $a, b \in \{1, 2, 3, \dots, 9\}$  (cifre nenule) avem

$$\sqrt{\overline{ab} + \overline{ba}} = \sqrt{(10a + b) + (10b + a)} = \sqrt{11(a + b)}$$

Cum  $2 \leq a + b \leq 18$ , numărul  $\sqrt{11(a + b)}$  natural, dacă și numai dacă  $a + b = 11$ . Cifrele  $a, b$  cu această proprietate, pentru care  $\overline{ab}$  este minim, sunt  $a = 2, b = 9$  și ele dau numărul  $\boxed{29}$ .

14. a. Funcția  $f$  trebuie să fie de gradul întâi, deci de forma  $f(x) = ax + b$ . Pentru ca punctele  $A$  și  $B$  să fie pe graficul lui  $f$  condițiile sunt

$$\begin{cases} f(1) = a + b = 2 \\ f(4) = 4a + b = 8 \end{cases}$$

Scăzând din a doua ecuație pe prima, avem  $3a = 6$ , deci  $a = 2$ . Substituind în prima ecuație vom avea  $2 + b = 2$ , deci  $b = 0$ . Funcția este de forma  $f(x) = \boxed{2x}$ .

- b. Fie  $C(4, 2)$ . Atunci  $AB$  este ipotenuză în triunghiul  $ABC$ , deci  $AB = \sqrt{3^2 + 6^2} = \boxed{3\sqrt{5}}$ .

- c. Coordonatele mijlocului lui  $AB$  sunt  $m = \frac{1+4}{2} = \frac{5}{2}$  și  $n = \frac{2+8}{2} = 5$ , deci punctul este  $\boxed{M\left(\frac{5}{2}, 5\right)}$ .

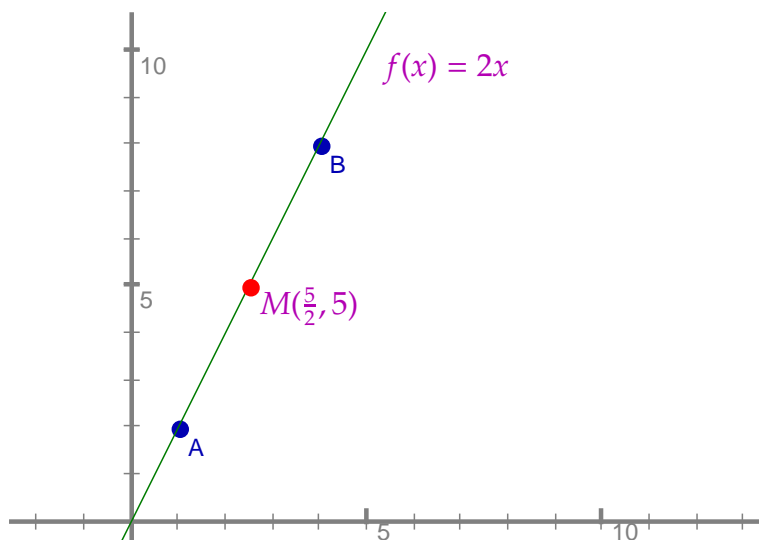


FIGURA 2. Exercițiul 14.

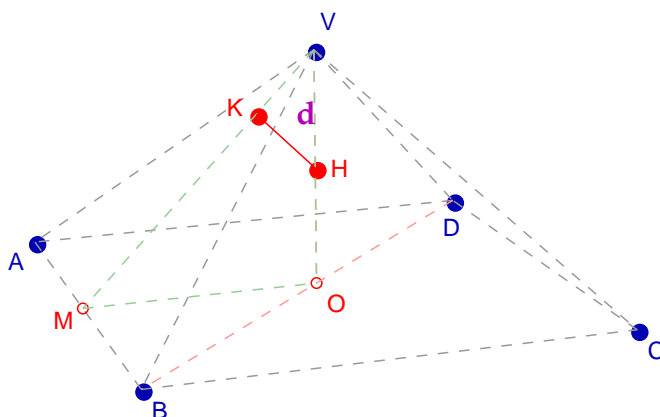


FIGURA 3. Exercițiul 15.

15. a.
- b. Fie  $O$  intersecția diagonalelor bazei  $ABCD$  și  $M$  mijlocul segmentului  $AB$ . Atunci  $OM = \frac{12}{2} = 6$ . Din triunghiul dreptunghic isoscel  $VOM$ , avem  $VM = 6\sqrt{2}$ . Atunci aria feței laterale  $VAB$  este  $\frac{6\sqrt{2} \cdot 12}{2} = 36\sqrt{2}$ , iar aria laterală  $4 \cdot 36\sqrt{2} = 144\sqrt{2}$ .
- c. Proiecția muchiei laterale  $VB$  pe planul bazei este  $OB$ , iar unghiul pe care  $VB$  îl face cu baza este  $\widehat{VBO}$ . Avem  $OB = \frac{BD}{2} = \frac{12\sqrt{2}}{2} = 6\sqrt{2}$

și folosind teorema lui Pitagora  $VB = \sqrt{OB^2 + VO^2} = \sqrt{72 + 36} = 6\sqrt{3}$ .  
Atunci

$$\cos \widehat{VBO} = \frac{OB}{VB} = \frac{\sqrt{6}}{3}$$

d. Fie  $K$  piciorul perpendicularei din  $H$  pe  $VM$ . Distanța de la  $H$  la planul  $(VAB)$  este lungimea segmentului  $HK$ . Din asemănarea triunghiurilor  $\Delta VKH$  și  $\Delta VOM$  avem

$$\frac{HK}{OM} = \frac{VH}{VM'}$$

sau

$$\frac{HK}{6} = \frac{3}{6\sqrt{2}}$$

De aici  $HK = \frac{3\sqrt{2}}{2}$ .

## CAPITOLUL 3

## Varianta 18

## 1. Subiectul I.

## Rezolvare.

1.  $84 : 7 = 12$

2.  $a \cdot b = 5 \cdot 3 = 15$

3. 30% din 540 se calculează astfel  $\frac{30}{100} \cdot 540 = 3 \cdot 54 = 162$

4. Probabilitatea ca sa iasa una din cele 6 fețe este  $\frac{1}{6}$ .

5. Perimetrul pătratului este  $4 \cdot 8 = 32$  cm.

6. Aria triunghiului echilateral de latura  $l$  este  $\frac{l^2 \sqrt{3}}{4}$ . Din ecuația  $\frac{l^2 \sqrt{3}}{4} = 36 \sqrt{3}$  obținem  $l^2 = 36 \cdot 4 = 144$ , deci  $l = \sqrt{144} = 12$ .

7.  $V_{\text{sfera}} = \frac{4\pi r^3}{3} = \frac{4\pi \cdot 6^3}{3} = 288\pi$ .

8.  $Aria_{\text{trapez}} = \frac{(b+B)h}{2}$  unde  $b$  este lungimea bazei mici,  $B$  este lungimea bazei mari a trapezului și  $h$  este înălțimea trapezului. Cum lungimea liniei mijlocii a unui trapez este  $\frac{b+B}{2}$ , avem  $Aria_{\text{trapez}} = 7 \cdot 10 = 70 \text{ cm}^2$ .

## 2. Subiectul II.

## Rezolvare.

9. **D**: Singura pereche de numere care corespunde este  $(1, -5)$ :  $-2 \cdot 1 - 3 = -2 - 3 = -5$ .

10. **C**:  $(x+2)(2x-1) + x + 4 = 0$  este echivalentă cu  $2x^2 - x + 4x - 2 + x + 4 = 0$  sau  $2x^2 + 4x + 2 = 0$ . După împărțirea cu 2 avem  $x^2 + 2x + 1 = 0$  echivalent cu  $(x+1)^2 = 0$  sau  $x = -1$ .

11. **B**: Dacă rombul are un unghi de  $60^\circ$ , diagonala mică ( $d$ ) îl împarte în două triunghiuri echilaterale cu latura egală cu a diagonalei mici. Deci, latura rombului  $l$  este egală cu  $d = 15$ . Ducând diagonala mare  $D$  a rombului, observăm formarea unui triunghi dreptunghic cu catetele  $\frac{D}{2}$  și  $\frac{d}{2}$ , și cu ipotenuza  $l$ .

Aplicând teorema lui Pitagora în acest triunghi, obținem:  $\left(\frac{D}{2}\right)^2 + \left(\frac{d}{2}\right)^2 = l^2$ .

Cunoscând  $l = d = 15\text{cm}$ , obținem  $\frac{D^2}{4} + \frac{15^2}{4} = 15^2$ , sau  $D^2 + 225 = 900$ , de unde  $D^2 = 775 = 225 \cdot 3$ , deci  $D = 15\sqrt{3}$

12. **C**: Raza cercului circumscris unui triunghi dreptunghic este egală cu jumătate din ipotenuza triunghiului. Aplicând teorema lui Pitagora găsim lungimea ipotenuzei triunghiului egală cu  $\sqrt{12^2 + 5^2} = \sqrt{169} = 13$ . Deci raza cercului circumscris triunghiului dreptunghic este egală cu  $\frac{13}{2} = 6,5$ .

### 3. Subiectul III.

#### Rezolvare.

13. a.  $(\sqrt{10} \cdot \sqrt{90} : \sqrt{50})^2 - (\sqrt{90} - \sqrt{40})^2 = \left(\sqrt{\frac{10 \cdot 90}{50}}\right)^2 - (\sqrt{9} \sqrt{10} - \sqrt{4} \sqrt{10})^2 =$   
 $\frac{10 \cdot 90}{50} - (3\sqrt{10} - 2\sqrt{10})^2 = 18 - 10 = \mathbf{8}$ .

b. Folosind faptul că  $1 - \frac{1}{k+1} = \frac{k}{k+1}$ ,  $k \in \mathbb{N}^*$ , avem  $s = \frac{1}{2} + \frac{2}{3} + \frac{3}{4} + \dots + \frac{2006}{2007} -$   
 $\left(\frac{1}{1} + \frac{1}{2} + \frac{2}{3} + \frac{3}{4} + \dots + \frac{2006}{2007}\right) = \mathbf{-1}$ .

14. a. Explicităm modulul și avem  $|x-1| = x-1$  pentru  $x \geq 1$  și  $|x-1| = -(x-1) = -x+1$  pentru  $x < 1$ .

- Pentru  $x \geq 1$ , ecuația devine  $x-1 = 1$  cu soluția  $x = 2 \in [1, \infty)$
- Pentru  $x < 1$ , ecuația devine  $-x+1 = 1$  cu soluția  $x = 0 \in (-\infty, 1)$

Deci soluțiile ecuației date sunt **2** și **0**

- b. Inegalitatea  $|x| \leq 2$  este echivalentă cu  $-2 \leq x \leq 2$ . Numerele întregi din acest interval sunt **-2, -1, 0, 1, 2**.

- c. Conform punctului (a) soluțiile ecuației  $|x-1| = 1$  sunt  $x = 2$  și  $x = 0$ . Distingem deci cazurile:

$x = 2$ : Inegalitatea  $|x-y| < 2$  devine  $|2-y| < 2$ . Cum  $y$  este întreg, rezultă  $2-y \in \{-1, 0, 1\}$ , deci  $y \in \{1, 2, 3\}$ .

$x = 0$ : Inegalitatea  $|x-y| < 2$  devine  $|-y| = |y| < 2$ . Cum  $y$  este întreg, rezultă  $y \in \{-1, 0, 1\}$ .

Perechile cu proprietățile cerute sunt deci

$$\mathbf{(2, 1), (2, 2), (2, 3), (0, -1), (0, 0), (0, 1)}$$

15. a. Vezi pagina următoare.

- b.  $A_t = A_{\text{bazei}} + A_l$ . Baza fiind un pătrat de latură 12, aria bazei este egală cu  $12^2 = 144$ . Piramida fiind patrulateră regulată are toate fețele laterale egale și  $A_l = 4 \cdot A_{VAB}$ . Fie  $M$  mijlocul lui  $AB$  și  $O$  centrul piramidei. Aplicând teorema lui Pitagora în triunghiul dreptunghic  $VOM$  avem:  $VM = \sqrt{VO^2 + MO^2} = \sqrt{64 + 36} = \sqrt{100} = 10$ . Astfel  $A_{VAB} = \frac{AB \cdot VM}{2} = \frac{12 \cdot 10}{2} = 60$ . Deci  $A_t = 144 + 4 \cdot 60 = 144 + 240 = \mathbf{384}$ .

- c. Baza piramidei fiind un pătrat de latură 12, lungimea diagonalei  $BD$  este  $12\sqrt{2}$ . Conform teoremei lui Pitagora în triunghiul  $VOB$ , avem  $VB = \sqrt{VO^2 + OB^2} = \sqrt{8^2 + (6\sqrt{2})^2} = \sqrt{136}$ .

Evaluăm acum aria triunghiului  $\triangle BVD$  în două moduri:

Pe de o parte  $A_{BVD} = \frac{VO \cdot BD}{2} = \frac{8 \cdot 12\sqrt{2}}{2} = 48\sqrt{2}$ , iar altfel  $A_{BVD} = \frac{VB \cdot VD \cdot \sin \widehat{BVD}}{2} = \frac{\sqrt{136} \cdot \sqrt{136} \cdot \sin \widehat{BVD}}{2} = 68 \sin \widehat{BVD}$ . De aici  $48\sqrt{2} = 68 \sin \widehat{BVD}$  și astfel găsim

$$\sin \widehat{BVD} = \frac{48\sqrt{2}}{68} = \frac{12\sqrt{2}}{17}$$

- d. Fie  $P$  piciorul perpendicularei din  $H$  pe  $VM$ . Cum  $HP \perp VM$ ,  $PM \perp AB$  și  $OM \perp AB$ , conform reciprocei a doua a teoremei celor trei perpendiculare avem  $HP \perp (VAB)$ . Deci distanța de la  $H$  la planul  $VAB$  este  $HP$ . Cum  $PH = HO$  și  $MH$  latură comună, triunghiurile dreptunghice  $HPM$  și  $HOM$  sunt congruente (cazul catetă-ipotenuză). Deci  $MP = MO = 6$ . În triunghiurile  $VPH$  și  $VOM$  avem unghiul  $OVM$  comun și  $VPH = VOM = 90^\circ$ . Conform cazului de asemănare unghi-unghi rezultă că triunghiurile  $VPH$  și  $VOM$  sunt asemenea. Avem atunci  $\frac{VH}{VM} = \frac{PH}{OM}$ , sau  $\frac{8 - HO}{10} = \frac{HO}{6}$ . De aici  $48 - 6HO = 10HO$ , sau  $16HO = 48$  și astfel  $HO = 3$ .

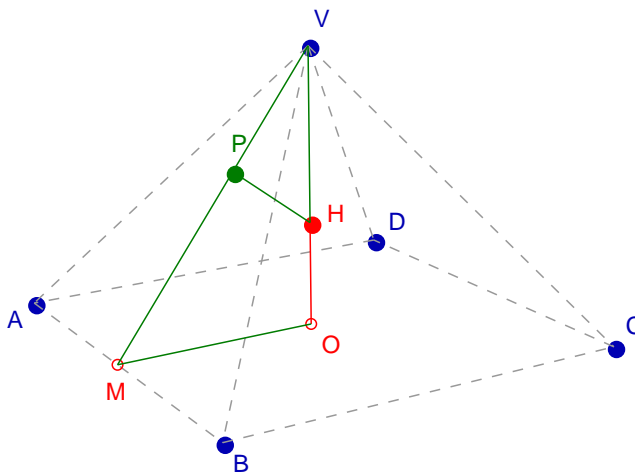


FIGURA 1. Exercițiul 15.



## CAPITOLUL 4

## Varianta 19

## 1. Subiectul I.

## Rezolvare.

- $25 - \frac{25}{5} = 25 - 5 = 20$
- $0,2 > 0,12$  adică  $x > y$
- Elementul comun ale mulțimilor A și B este 4, deci  $A \cap B = \{4\}$
- 75% din 2000 este  $\frac{75}{100} \cdot 2000 = 1500$
- Raza este jumătate din diametrul, deci  $R = \frac{4}{2} = 2$  m.
- Fie  $m_1, m_2, m_3$  lungimile liniilor mijlocii ale unui triunghi corespunzătoare lungimilor laturilor  $a, b, c$ . Cum linia mijlocie în triunghi este jumătate din lungimea laturii corespunzătoare avem:  $m_1 + m_2 + m_3 = \frac{a}{2} + \frac{b}{2} + \frac{c}{2} = \frac{a+b+c}{2} = \frac{\text{Perimetru}}{2} = \frac{12}{2} = 6$ .
- $A_{lat} = \pi \cdot r \cdot g$ , unde  $r$  este raza bazei și  $g$  este generatoarea. Deci  $A_{lat} = \pi \cdot 3 \cdot 5 = 15\pi$
- $V_{prisma} = A_{baza} \cdot h$ , unde  $h$  este înălțimea prisme care este egală la o prismă regulată cu muchia laterală. Deci,  $h = \frac{V_{prisma}}{A_{baza}} = \frac{200}{20} = 10 \text{ cm}$

## 2. Subiectul II.

## Rezolvare.

- $D$ : Avem  $4x^2 + 8x + 4 = 0$  echivalent cu  $4(x^2 + 2x + 1) = 0$  sau  $4(x+1)^2 = 0$ . De unde  $x+1=0$ , deci  $x=-1$ .
- $A$ : Dublând numărul de muncitori, lucrarea se finalizează în jumătate de timp, deci  $10 : 2 = 5$  ore.
- $C$ : Fie  $AD$  înălțimea din vârful  $A$ . Aplicând teorema catetei pentru cateta  $AB$  avem:  $AB = \sqrt{BC \cdot BD}$  (cateta este medie proporțională între ipotenuză și proiecția ei pe ipotenuză). Deci  $AB^2 = BC \cdot BD$ , de unde  $BD = \frac{AB^2}{BC} =$



$$\frac{256}{20} = \frac{64}{5}. \text{ Proiecția catetei } AC \text{ pe ipotenuză este } CD, \text{ iar } CD = BC - BD =$$

$$20 - \frac{64}{5} = \frac{100 - 64}{5} = \frac{36}{5} = 7,2.$$

12. **B**: Știm că  $\sin 30^\circ = \cos 60^\circ = \frac{1}{2}$ , și că  $\sin 60^\circ = \cos 30^\circ = \frac{\sqrt{3}}{2}$ . Înlocuind în formula dată, obținem:  $\left(\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}\right) \cdot \left(\frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2}\right)$ . Folosind formula  $(a+b)(a-b) = a^2 - b^2$ , expresia de mai sus devine  $\left(\frac{1}{2}\right)^2 - \left(\frac{\sqrt{3}}{2}\right)^2 = \frac{1}{4} - \frac{3}{4} = -\frac{1}{2} = -0,5$

### 3. Subiectul III.

#### Rezolvare.

13. a. Avem 2 ecuații cu două necunoscute. Prima ecuație este  $a + b = 156$ , iar a doua  $\frac{a+24}{b-32} = 1$ . Din ecuația a doua, obținem  $a + 24 = b - 32$ , sau  $b = a + 24 + 32 = a + 56$ . Înlocuind pe  $b$  în prima ecuație, obținem  $a + a + 56 = 156$ , deci  $2a = 156 - 56 = 100$ . De aici îl scoatem pe  $a = 50$  și înlocuind în prima ecuație găsim  $b = 106$ .
- b. Media aritmetică ponderată a numerelor  $a$  și  $b$  este

$$\frac{3 \cdot 50 + 2 \cdot 106}{3 + 2} = \frac{150 + 212}{5} = \frac{362}{5} = 72,4$$

14. a.
- b. Punctul  $P(12, 2)$  nu poate aparține graficului funcției  $f$  pentru că  $x = 12$  nu este în domeniul de definiție al funcției  $f$ . Verificăm dacă  $M(4, -1)$  aparține graficului funcției  $f$ . Pentru aceasta trebuie ca  $f(4) = -1$ . Avem  $f(4) = \frac{1}{4} \cdot 4 - 1 = 1 - 1 = 0$ , de unde rezultă că  $M(4, -1)$  nu aparține graficului lui  $f$ . Similar, pentru ca  $N(8, 1)$  să aparțină graficului lui  $f$  trebuie ca  $f(8) = 1$ . Avem  $f(8) = \frac{1}{4} \cdot 8 - 1 = 2 - 1 = 1$ , deci punctul  $N(8, 1)$  aparține graficului funcției  $f$ .
- c.  $f(x) > 2x - 8$  este echivalentă cu  $\frac{1}{4}x - 1 > 2x - 8$  sau  $x - 4 > 8x - 32$ . Avem  $8x - x < 32 - 4$  echivalent cu  $7x < 28$  sau  $x < 4$ . Soluția inecuației este  $x \in (-\infty, 4) \cap \{0, 4, 8\} = \{0\}$ .

15. a.
- b.  $A_I = 4 \cdot A_{VAB}$ . Triunghiul  $VAB$  este triunghi echilateral de latură 6 și deci înălțimea lui este  $\frac{6\sqrt{3}}{2} = 3\sqrt{3}$ . Prin urmare  $A_I = 4 \cdot \frac{6 \cdot 3\sqrt{3}}{2} = 36\sqrt{3}$

- c.  $BD$  diagonala pătratului de latură 6 este egală cu  $6\sqrt{2}$ . În triunghiul  $BVD$  avem  $BD^2 = VB^2 + VD^2$ . Într-adevăr  $(6\sqrt{2})^2 = 6^2 + 6^2$  sau  $72 = 36 + 36$ . Conform reciprocei teoremei lui Pitagora rezultă că triunghiul  $BVD$  este dreptunghic în  $V$ , deci  $VB \perp VD$ .
- d. Fie  $M$  și  $N$  mijloacele segmentelor  $AB$  și respectiv  $DC$ , iar  $O$  centrul bazei piramidei. Unghiul planelor  $VAB$  și  $VAD$  este unghiul  $MVN$ . Vom afla  $\sin(\widehat{MVN})$  prin calcularea ariei triunghiului  $VMN$  în două moduri.

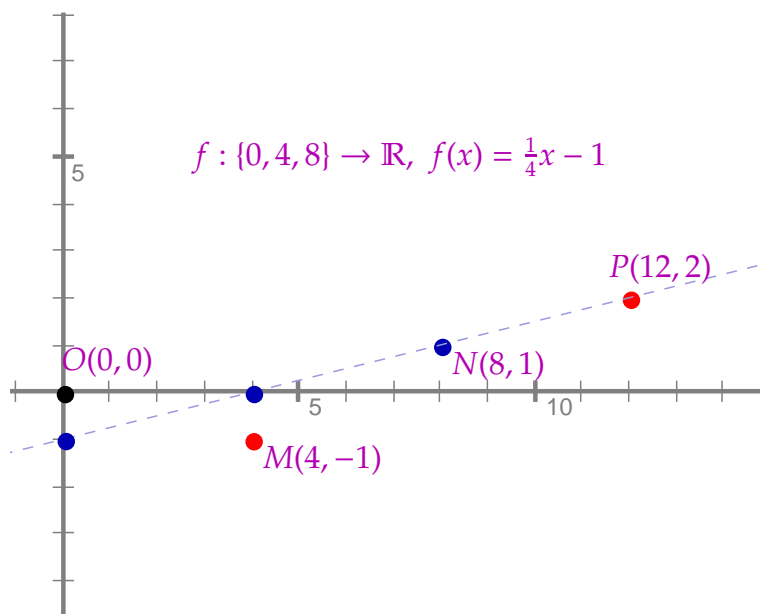


FIGURA 1. Exercițiul 14. Graficul funcției este reprezentat prin cele trei puncte albastre.

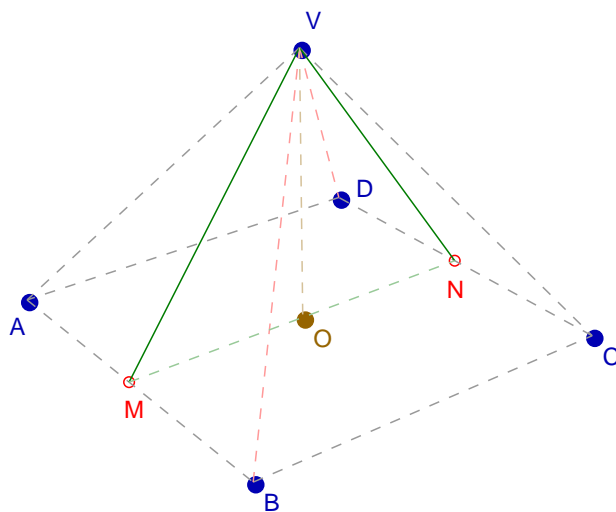


FIGURA 2. Exercițiul 15.

Avem pe de o parte  $A_{VMN} = \frac{VO \cdot MN}{2}$ , iar pe de alta  $A_{VMN} = \frac{VM \cdot VN \cdot \sin(\widehat{MVN})}{2}$ .  
Egalând cele două arii avem:

$$\frac{VO \cdot MN}{2} = \frac{VM \cdot VN \cdot \sin(\widehat{MVN})}{2} \quad (1)$$

Avem  $VM = VN = 3\sqrt{3}$  (înălțimi în triunghiuri echilaterale congruente), iar  $VO$  se poate afla din triunghiul dreptunghic  $VOA$  prin aplicarea teo-

remei lui Pitagora:  $VO = \sqrt{VA^2 - AO^2} = \sqrt{6^2 - \left(\frac{6\sqrt{2}}{2}\right)^2} = \sqrt{36 - 18} =$

$\sqrt{18} = 3\sqrt{2}$ . Înlocuind în relația (1) avem:

$$\frac{3\sqrt{2} \cdot 6}{2} = \frac{3\sqrt{3} \cdot 3\sqrt{3} \cdot \sin(\widehat{MVN})}{2}$$

sau  $9\sqrt{2} = \frac{27 \cdot \sin(\widehat{MVN})}{2}$ , de unde

$$\sin(\widehat{MVN}) = \frac{9\sqrt{2} \cdot 2}{27} = \boxed{\frac{2\sqrt{2}}{3}}$$

## CAPITOLUL 5

## Varianta 20

## 1. Subiectul I.

## Rezolvare.

1.  $2^2 + 3 - 2 = 4 + 3 - 2 = 5$ .

2. Un caiet costă  $\frac{5,40}{3} = 1,80$  lei.

3.  $3\sqrt{2} + \sqrt{18} = 3\sqrt{2} + \sqrt{9 \cdot 2} = 3\sqrt{2} + 3\sqrt{2} = 6\sqrt{2}$ .

4.  $A \cup B = \{0, 1, 2, 3, 4, 5\}$  are 6 elemente.

5. 1 dag = 10 g, deci 50 dag = 500 g.

6.  $\operatorname{tg} 30^\circ = \frac{\sqrt{3}}{3}$ .

7. Fie  $l$  latura cubului. Cubul are 12 muchii, deci  $12 \cdot l = 36$  cm, de unde  $l = \frac{36}{12} = 3$  cm.

8. Volumul cilindrului este  $V = \pi \cdot r^2 \cdot h$ , deci

$$V = 3^2 \cdot 4 \cdot \pi = 36\pi \text{ cm}^3$$

## 2. Subiectul II.

## Rezolvare.

9. C : Avem  $f(1) = 2 - 3 = -1$ , deci  $C(1, -1)$  aparține graficului funcției  $f$ .

10. A :  $E(\sqrt{3}) = (\sqrt{3})^4 - 1 + [(\sqrt{3})^2 + 1]^2 = 9 - 1 + 4^2 = 8 + 16 = 24$ .

11. A : Să notăm cele trei unghiuri cu  $7x$ ,  $6x$  și, respectiv,  $5x$ . Neavând nici un punct comun, suma celor trei unghiuri este  $360^\circ$ . Deci,  $7x + 6x + 5x = 360^\circ$ , de unde  $18x = 360^\circ$ , deci  $x = 20^\circ$ . Cel mai mic unghi este  $5x$ , adică  $100^\circ$ .

12. D : Mediana relativă la ipotenuză este jumătate din ipotenuză, de unde deducem ca ipotenuza are lungimea 10 cm. Aria este  $\frac{\text{ipotenuza} \cdot \text{înălțimea}}{2} = \frac{10 \cdot 4}{2} = 20$ .

## 3. Subiectul III.

## Rezolvare.

13. a. Numărul de persoane cu vârsta cuprinsă între 18 și 40 de ani este 17% din totalul de 200 persoane, adică

$$\frac{17}{100} \cdot 200 = \boxed{34}$$

- b. Probabilitatea ca locatarul care pleacă să aibă peste 60 de ani este egală cu numărul de persoane peste 60 de ani împărțit la numărul total de persoane. Aceasta fracție este egală cu procentajul de persoane peste 60 de ani. Procentajul îl calculăm facând diferența:

$$100\% - (13\% + 17\% + 57\%) = 100\% - 87\% = \boxed{13\%}$$

14. a. *Metoda I:* Ecuația  $x^2 - 4x + 3 = 0$  are discriminantul  $\Delta = (-4)^2 - 4 \cdot 3 = 16 - 12 = 4$ , de unde  $x_1 = \frac{4+2}{2} = \boxed{3}$  și  $x_2 = \frac{4-2}{2} = \boxed{1}$

*Metoda II:* Ecuația se poate scrie  $x^2 - x - 3x + 3 = 0$ , sau  $x(x-1) - 3(x-1) = 0$ , de unde  $(x-1)(x-3) = 0$ . Cele două soluții sunt  $x_1 = \boxed{1}$  și  $x_2 = \boxed{3}$ .

- b. Avem  $\frac{n^2 + 4n + 3}{n + 3} = \frac{n^2 + 3n + n + 3}{n + 3} = \frac{n(n + 3) + (n + 3)}{n + 3} = \frac{(n + 3)(n + 1)}{n + 3} = n + 1 \in \mathbb{N}, \forall n \in \mathbb{N}$ .

- c. De la punctele precedente avem  $x^2 - 4x + 3 = (x - 1)(x - 3)$  și  $x^2 + 4x + 3 = (x + 1)(x + 3)$ , deci  $\left(\frac{x+2}{x-3}\right)^2 \cdot \frac{x^2 - 4x + 3}{x^2 + 4x + 3} = \frac{x^2 + 4x + 4}{x^2 - 9} = \frac{(x+2)^2}{(x-3)^2} \cdot \frac{(x-1)(x-3)}{(x+1)(x+3)} = \frac{x-1}{x+1}$ .

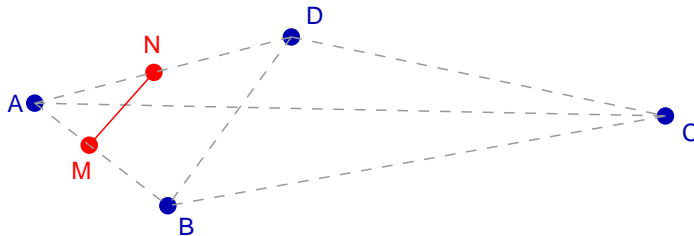


FIGURA 1. Exercițiul 15. Piramida considerată este foarte "plată".

15. a.  
b. Fie  $P$  mijlocul segmentului  $BC$ . Atunci  $AP$  este înălțime în triunghiul  $ABC$ . Aplicând teorema lui Pitagora în triunghiul dreptunghic  $APB$  avem  $AP =$

$$\sqrt{AB^2 - BP^2} = \sqrt{8^2 - 4^2} = \sqrt{48} = 4\sqrt{3}. \text{ Deci } A_{ABC} = \frac{AP \cdot BC}{2} = \frac{4\sqrt{3} \cdot 8}{2} = 16\sqrt{3}.$$

Triunghiul  $DBC$  fiind isoscel ( $DB = DC = 5$ ),  $DP$  este perpendiculară pe  $BC$ . Conform teoremei lui Pitagora în triunghiul dreptunghic  $\triangle DBP$ , avem  $DP = \sqrt{DB^2 - BP^2} = \sqrt{5^2 - 4^2} = 3$ . Atunci aria triunghiului  $DBC$  este  $\frac{DP \cdot BC}{2} = \frac{3 \cdot 8}{2} = 12$ .

Aria totală a piramidei este atunci

$$Aria_{totală} = A_{ABC} + 3 \cdot A_{DBC} = 16\sqrt{3} + 36 \text{ cm}^2$$

- c. Cum  $MN \parallel BD$  unghiul dintre dreptele  $MN$  și  $CD$  este egal cu unghiul dintre dreptele  $BD$  și  $CD$ . Determinăm sinusul acestui unghi calculând aria triunghiului  $BCD$  în două moduri.

Am văzut la subpunctul (b) că aria triunghiului  $BCD$  este 12.

Pe de altă parte aceeași arie poate fi calculată prin

$$\frac{DB \cdot DC \cdot \sin \widehat{BDC}}{2} = \frac{25 \sin \widehat{BDC}}{2}$$

Avem astfel  $12 = \frac{25 \sin \widehat{BDC}}{2}$ , de unde

$$\sin \widehat{BDC} = \frac{24}{25}$$

- d. Dreapta  $MN$  este paralelă cu dreapta  $DB$  care este inclusă în planul  $(DBC)$ , deci  $MN$  este paralelă cu planul  $(DBC)$ . Atunci proiecția segmentului  $MN$  pe acest plan va avea aceeași lungime cu  $MN$ . Dar  $MN$  este linie mijlocie în triunghiul  $\triangle ABD$ , deci este egală cu  $\frac{BD}{2} = \frac{5}{2} = 2,5$  cm.